

Position paper coöperatie DELA tav voorstel wijziging Postwet 2009, mei 2024

Met dank voor uw uitnodiging, reageer ik namens coöperatie DELA graag op het voorstel tot wijziging van de Postwet 2009 in verband met de wijziging van de toegangsregulering van postvervoerders tot een landelijk netwerk voor postaanbieding, de borging van de continuïteit van de universele postdienst, de flexibilisering van de eisen aan de universele postdienst en de bescherming van de arbeidspositie van postbezorgers, met memorie van toelichting.

Onze reactie spitst zich specifiek toe op de mogelijke effecten van de wijziging op rouwpost. Coöperatie DELA verzorgt jaarlijks ongeveer 40.000 uitvaarten en bij circa 85% van alle uitvaarten maken nabestaanden gebruik van rouwpost. Per uitvaart gaat dat om gemiddeld 57 brieven, waarmee op jaarbasis het aandeel rouwpost, alleen vanuit DELA al om circa 1.938.000 rouwpoststukken gaat. Dit is zonder de circa 130.000 verstuurd dankbetuigingen. Het aantal rouwzegels is circa 1.630.000. Dit is lager dan het aantal brieven doordat een deel van de brieven persoonlijk wordt overhandigd. Aangezien coöperatie DELA ongeveer een kwart van de uitvaarten in Nederland verzorgt, is het aannemelijk om te veronderstellen dat er jaarlijks enkele miljoenen stuks rouwpost verzonden worden.

Het voorstel tot wijziging van de Postwet 2009 heeft tot doel om een stijging van de tarieven te mitigeren en de transitie van de postmarkt naar een bredere bezorgmarkt te ondersteunen. In deze context vraagt Coöperatie DELA aandacht voor de bijzondere positie van rouwpost. Rouwpost zorgt er voor dat de kring van familie, vrienden en kennissen tijdig wordt geïnformeerd over het overlijden van een dierbare, over de mogelijkheden van rouw- en condoleancebezoek en over de datum en locatie van het ceremoniële afscheid. Rouwpost dat niet of niet tijdig wordt bezorgd heeft grote emotionele impact op zowel de directe naasten van de overledene als op de kring daar omheen. De uitvaart is immers eenmalige dienstverlening en er is geen tweede mogelijkheid om afscheid te nemen.

Tegen deze achtergrond ga ik graag puntsgewijs in op de voorgestelde wijzigingen, voor zover dat relevant is voor rouwpost:

- Wij vinden het op het eerste gezicht positief dat het wetsvoorstel twee nevensgeschikt geformuleerde doelen heeft: de transitie van de postmarkt naar een bredere bezorgmarkt, waarin de belangen van de postbezorging zonder overheidsregulering in afdoende mate worden geborgd én mitigeren van een stijging van de tarieven. Dit vinden wij echter niet ongeclausuleerd. Gelet op de grote betekenis van rouwpost, zoals hiervoor geformuleerd, vinden wij het essentieel dat er wettelijke waarborgen blijven dat rouwbrieven ten minste zes dagen per week overal in Nederland kunnen worden opgehaald en bezorgd. Wel vinden wij dat er mogelijkheden moeten zijn om dat óók op andere wijze te organiseren. In die zin zou overheidsregulering minder stringent mogen zijn.
- Een sterke stijging van kosten van de UPD-diensten (en een hogere postzegelprijs in het bijzonder) zou rouwpost te duur kunnen maken voor mensen in een financieel kwetsbare positie. Bij een eventuele herziening van de tariefreguleringssystematiek, zoals de ACM voorstelt en waar de Raad van State in haar reactie op het wetsvoorstel naar verwijst, vragen wij aandacht voor de bijzondere positie van rouwpost en de tariefstelling van rouwzegels. Een speciaal, lager, tarief voor rouwpost achten wij maatschappelijk wenselijk, omdat het nabestaanden in een financieel kwetsbare positie ondersteunt in een voor hen toch al emotioneel zware periode en het getuigt van maatschappelijke solidariteit en medeleven. Om misbruik van rouwzegels bij reguliere post te voorkomen, is het bijvoorbeeld denkbaar dat distributie van rouwzegels wordt gereguleerd. Over deze en mogelijk andere oplossingen denken wij graag mee.
- Wij begrijpen de behoefte van postvervoerders om te kunnen meebewegen met de behoeften van afnemers en om ruimte te hebben in te kunnen spelen op technologische ontwikkelingen. In algemene zin onderschrijft coöperatie DELA dat doel, mits er ten aanzien van fysieke rouwpost garanties kunnen worden gegeven voor het bestaande uitgangspunt conform onder meer de Europese postrichtlijn, dat eenieder, ongeacht zijn of haar woonplaats, gebruik moet kunnen maken van een postvoorziening, waarmee hij of zij op een minimaal aantal dagen in de week en tegen een aanvaardbare prijs poststukken kan versturen en ontvangen. Voor zover het specifiek betrekking kan hebben op rouwpost, vinden wij dat die wettelijke basis

datum 13 mei 2024
onderwerp Position paper Postmarkt
pagina 2

gehandhaafd moet blijven. Wij denken dat die specifieke behandeling mogelijk is, omdat rouwpost reeds een aparte status heeft in het proces van postverwerking en postbezorging, mogelijk gemaakt dankzij speciale distributiefaciliteiten, enveloppen en zegels. Daardoor is rouwpost verzekerd van goede verwerking en dat leidt momenteel nauwelijks tot klachten. Wat ons betreft mag daar niet aan getornd worden. Herziening van de wettelijke basis conform onder meer de Europese postrichtlijn, vinden wij pas aan de orde als de gewenste transitie ook voor wat betreft rouwpost in een veel verder stadium zit. Om de verwachtingen goed te managen: wij zien de transitie naar een volledig digitale verwerking van rouwpost niet binnen afzienbare tijd gerealiseerd, omdat fysieke rouwpost nog volop aanwezig is, zoals uit onder meer onze cijfers blijkt. In die zin kunnen wij het ACM besluit bevestigen, en waarnaar de Raad van State in haar reactie op het wetsvoorstel naar verwijst, waarin ACM stelt dat de postmarkt verder zal krimpen, maar dat de krimp geleidelijk afvlakt en de vraag naar post nog steeds substantieel blijft. Wel willen wij graag meedenken hoe rouwpost op een goede manier onderdeel kan zijn van de gewenste transitie. Coöperatie DELA – en de gehele uitvaartbranche – kan deze transitie bijvoorbeeld steunen door nabestaanden nadrukkelijk te wijzen op de voordelen van het digitaal versturen en ontvangen van rouwpost. Ook willen wij meedenken over mogelijkheden om fysieke rouwpost te kunnen laten scannen door postvervoerders, met inachtneming van geldende voorwaarden en privacyregelgeving, waaronder het waarborgen van het grondwettelijk briefgeheim. Dat wij daar graag in meedenken blijkt onder meer uit het feit dat wij momenteel werken aan een pilot samen met PostNL en onze drukker om het verzenden van rouwstukken, evenals het beheer van zegels, te centraliseren bij onze drukker. Wij hebben daarbij onder meer de vraag of een drukker ook de functie van een retailer kan invullen en of hij poststukken ook zou kunnen mogen scannen.

- Coöperatie DELA vindt het – mede gezien de geschetste pilot – positief dat het wetsvoorstel gebruik maakt van de mogelijkheid in de Postrichtlijn om, in afwijking van het uitgangspunt dat UPD-poststukken aan huis worden besteld, bestelling in “passende installaties” mogelijk te maken. Dit biedt voor ons en de gehele uitvaartbranche ook kansen om onze dienstverlening naar nabestaanden nader in te vullen, mits door de uitvaartbranche kan worden voldaan aan de daarvoor geldende voorwaarden. Hierover gaat coöperatie DELA graag in gesprek met UPD.

Met onze reactie hopen wij dat wij een positieve en constructieve bijdrage te hebben geleverd aan het gesprek over het voorstel tot wijziging van de Postwet 2009. Wij hopen tevens uw aandacht te hebben voor de bijzondere positie van rouwpost in de gewenste transitie. Wij hebben gepleit voor:

1. Het handhaven van wettelijke waarborgen dat rouwpost ten minste zes dagen per week overal in Nederland kan worden opgehaald en bezorgd.
2. Een speciaal, lager tarief voor rouwpost. Wij achten dat maatschappelijk wenselijk, omdat het nabestaanden in een financieel kwetsbare positie ondersteunt in een voor hen toch al emotioneel zware periode.
3. Steun aan het voorstel om een digitale transitie mogelijk te maken en bestelling in “passende installaties” mogelijk te maken.

Coöperatie DELA wil bijdragen aan de transitie door:

1. Invulling te geven aan regulering van de distributie van rouwzegels, indien gewenst.
2. Het digitaal versturen en ontvangen van rouwpost te stimuleren.
3. Met UPD in gesprek te gaan over de invulling van de voorwaarden om bestelling van rouwpost in “passende installaties” mogelijk te maken.